

Wij willen vrijheid!

Wagenspel

door

D. J. EGGENGOOR

TONEELUITGEVERIJ VINK B.V.
(Grimas Theatergrime verkoop)
Tel: 072 - 5 11 24 07
E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl
Website: www.toneeluitgeverijvink.nl

VOORWAARDEN

Alle amateurverenigingen die het stuk: **WIJ WILLEN VRIJHEID** gaan opvoeren, dienen in alle programmaboekjes, posters, advertenties en eventuele andere publicaties de volledige naam van de oorspronkelijke auteur: **D. J. EGGENGOOR** te vermelden.

De naam van de auteur moet verschijnen op een aparte regel, waar geen andere naam wordt genoemd.

Direct daarop volgend de titel van het stuk.

De naam van de auteur mag niet minder groot zijn dan 50% van de lettergrootte van de titel.

U dient tevens te vermelden dat u deze opvoering mag geven met speciale toestemming van het I.B.V.A. Holland bv te Alkmaar.

Copyright: © 2009 Anco Entertainment bv - Toneeluitgeverij Vink bv

Internet: www.toneeluitgeverijvink.nl

E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, verfilming, video opname, internet vertoning (youtube e.d.) of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Het is niet toegestaan de tekst te wijzigen en/of te bewerken zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Vergunning tot opvoering van dit toneelwerk moet worden aangevraagd bij het Auteursrechtenbureau **I.B.V.A. HOLLAND bv**

Postbus 363

1800 AJ Alkmaar

Telefoon 072 - 5112135

Website: www.ibva.nl

Email: info@ibva.nl

ING bank: 81356 – IBAN: NL08INGB0000081356 BIC: INGBNL2A

Geen enkele andere instantie dan het IBVA heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

Auteursrechten betekenen het honorarium (loon!) voor de auteur van wiens werk door u gebruik wordt gemaakt!

Auteursrechten moeten betaald worden voor elke voorstelling, dus ook voor try-outs, voorstellingen in/voor zorginstellingen, scholen e.d.

Vergunning tot opvoering:

1. Aankoop van minimaal **7** tekstboekjes bij de uitgever.
2. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart (tevens bewijs van aankoop), met uw gegevens, naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
3. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Vergunning tot HER-opvoering(en):

1. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart met uw gegevens naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
2. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Opvoeringen zonder vergunning zijn niet toegestaan en strafbaar op grond van de Auteurswet 1912. Zij worden gerechtelijk vervolgd, terwijl de geldende rechten met 100% worden verhoogd. Het tarief wordt met 20% verhoogd voor opvoeringen waarvoor geen toestemming werd aangevraagd binnen drie weken voorafgaand aan de voorstelling.

Het is verboden gebruik te maken van gekregen, geleende, gehuurde of van anderen dan de uitgever gekochte tekstboekjes.

**Rechten BELGIË: Toneelfonds JANSSENS, afd. Auteursrechten,
Te Boelaerlei 107 - 2140 Bght ANTWERPEN Telefoon (03)3.66.44.00.
Geen enkele andere instantie heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.**

PERSONEN:

Janke - kruidenvrouwtje

Rudolf - de heer van Koevorden

Draga - zijn vrouw

Folker - zijn pachter

Geerte - de vrouw van Folker

Otto - de bisschop van Utrecht

Zeger - schildknaap (deze rol kan ook door een dame worden gespeeld)

Het speelt zich af in 1227.

DECOR:

Eventueel onder een boom met een grote steen eronder.

Janke: *(komt aangelopen, ze is armoedig gekleed, ze draagt een takkenbos op de rug)* Hè, hè, is me dat sjouwen. Een mens zou d'r teveel van krijgen. En dat op mijn leeftijd, maar ja wat doe je d'r an. Het leven is, zoals het is en een arme ziel als ik, die heeft zich maar te schikken. De mens wikt, maar god beschikt. Ja, dat is een goed idee. Even rusten, daar bij die steen onder die boom. Ja, dat heb ik wel verdiend, *(ze gaat tegen de steen aan zitten)* Nou ja, ik heb toch een mooie bos bij elkaar gesprokkeld. Daar kan mijn vuur mooi weer een tijdje van branden!

Folker: *(op, eenvoudig gekleed)* Zo vrouwtje, even een korte rustpauze houden?

Janke: *(staat moeizaam op, nederig)* Ja heer. Ik hoop niet dat ik de hoge heer ontrief, maar ik heb wat hout gesprokkeld voor mijn vuur.

Folker: *(vriendelijk)* 't Is al goed vrouwtje, blijf rustig zitten. En vergis je maar niet, want ik ben allesbehalve een hoge heer. Ik ben pachter op een goed van heer Rudolf van Koevorden.

Janke: Ja, de heer van Koevorden, die heb ik wel eens gezien in Koevorden. Dat is een machtig heerschap.

Folker: En waar heb je heer Rudolf dan gezien, vrouwtje?

Janke: In de stad Koevorden, vanzelf. Dat is hier niet zover vandaan. *(wijst)* Kijk, daar ligt Koevorden!

Folker: En ben je wel eens in Koevorden geweest, vrouwtje?

Janke: Zekers, ledere week kom ik d'r. Dan ga ik met m'n eiers naar de markt. Ik heb een mooie toom kippen en die leggen prachtige eiers. In Koevorden betalen ze d'r een goeie prijs voor en zo scharrel ik mijn kostje bij elkaar.

Folker: En toen zag je heer Rudolf?

Janke: Precies. En het is een goed mens. Hij begrijpt de noden van ons, arme mensen. En hij gaat ook niet aan ons voorbij maar hij loopt gewoon door de straten en stegen van Koevorden en praat met iedereen die hij op zijn weg tegenkomt. En als je geen eten hebt of geen brandstof, dan mag je altijd aan de kasteelpoort komen om een zakje meel te halen of een mand turf voor je vuur.

Folker: Je hebt volkomen gelijk vrouwtje, het is een goed mens, onze heer Rudolf van Koevorden. Ik ben al jarenlang zijn pachter, maar hij zal je nooit te kort doen. Heb je ziekte onder het vee of eens een jaar een misoogst, dan mag je met het betalen van de pachtpenningen net zolang wachten, tot je de betere tijden kent.

Janke: 't Is een godsvruchtig man. Zo'n goeie kom je onder die hoge heren maar zelden tegen.

Folker: En wat nog beter is, hij wil ons vrij maken. Hij is een voorvechter voor de vrijheid van de drenten.

Janke: (*verbaasd*) De... de vrijheid van de drenten, zeg je?

Folker: Jazeker. Je moet niet vergeten dat heer Rudolf ook weer iemand boven zich heeft staan, net zoals we dat allemaal hebben.

Janke: Dus, heer Rudolf is ook weer onderkorig?

Folker: Precies. Hij is weer de leenman van de bisschop van Utrecht. Bisschop Otto van Lippe. Vroeger woonde de bisschop in Utrecht en dat was ver weg. Toen kon heer Rudolf rustig zijn gang gaan, want hij is een eerlijk en rechtvaardig man, die het drentse volk vrijheid wil geven.

Janke: (*bitter*) Vrijheid? Het mocht wat! Een mens is nooit vrij. Je bent altijd gebonden aan wetten en regels en aan de keuren van de gilden en aan de privilegiees van de steden. Daar kan een arm mens als ik over meepraten. Zo'n oud mens als ik is pas vrij, als ik dood ben.

Folker: Maar daar komt heer Rudolf nu juist voor op. Dat mensen zoals jij en ik een beter leven krijgen en vrij zijn. Hij heeft al verschillende keren opstanden geleid tegen zijn leenheer, bisschop Otto van Lippe. De bisschop probeert heer Rudolf nu stevig onder de duim te houden. En daarom heeft hij op de Hardenberg een stevige burcht laten bouwen. Zo kan hij de drenten en met hen hun leider beter in de gaten houden.

Janke: (*verwonderd*) Je bent goed op de hoogte van alle vetes tussen die hoge heren!

Folker: (*trots*) Dat klopt. Ik sta geheel en al achter de doelstellingen van heer Rudolf. "We willen vrijheid", dat is het devies van de vrije drenten. We willen niet langer onder de dwingelandij van de leenheer, bisschop Otto van Lippe staan, (*wijst*) Kijk, daar in de verte zie je de toren van de burcht van de bisschop op de Hardenberg.

Janke: Als ik me niet vergis, dan ben je zelf ook betrokken bij de strijd tegen de bisschop.

Folker: Dat is scherp van je opgemerkt, vrouwtje. Ik ben inderdaad bij onze vrijheidsstrijd betrokken. Ik ben onderaanvoeder over een groep drenten. En daar ben ik trots op!

Geerte: (*op, gejaagd*) O goddank Folker, hier ben je. Ik heb je overal gezocht. Heer Rudolf van Koevorden roept de boeren op om hier bij de grote steen te komen onder de grote eik.

Folker: (*verwonderd*) Heer Rudolf? Zo opeens? Wat kan daar nu de reden van zijn?

Geerte: Ik weet het niet? Ik was zoeven op de brink, de meeste boeren van ons dorp waren er al. Ze waren gewapend met hooivorken en knuppels en zeisen. Ik ben je ook direct gaan halen omdat jij hun aanvoerder bent. D'r deden wel allerlei geruchten de ronde.

Folker: Wat werd er dan verteld?

Geerte: Het schijnt dat bisschop Otto van Lippe een heel groot leger heeft samengetrokken op de burcht van de Hardenberg. Allerlei hoge edelen uit Utrecht zijn d'r bij. Een boer van het dorp, die zijn kaas wou verkopen op de markt van Hardenberg, die heeft het gezien. Het moet een hele drukte van belang zijn op 't kasteel. Schildknapen in maliënkolders en de hoge heren in harnas en hoog gezeten te paard. Het zou een heel afschrikwekkend gezicht zijn, zeggen ze op de brink.

Janke: (*angstig*) Het wordt me bang te moede, als ik dat verhaal zo hoor.

Geerte: Die boer had het hart op de juiste plaats zitten. Hij stond ook geheel en al achter het devies van de vrije drenten. Hij heeft goed rondgekeken en zijn ogen en oren goed de kost gegeven. En toen hij genoeg wist, is hij ongemerkt door de stadspoort van Hardenberg weggeglipt en is hij dwars over de heide op Koevorden aangegaan.

Folker: Wat een slimme kerel.

Geerte: Zeg dat wel, man. En toen hij in Koevorden kwam is hij regelrecht naar het kasteel gegaan om belet te vragen bij heer Rudolf. En hij heeft hem alles verteld wat hij gehoord en gezien heeft.

Janke: Foei toch... foei toch!

Folker: (*peinzend*) Maar wat kan toch de bedoeling daarvan zijn, van de bisschop. Ik bedoel, zo'n groot leger en dan al die hoge edelen erbij?

Geerte: Heer Rudolf denkt dat bisschop Otpp van Lippe, al die opstanden en de ongehoorzaamheid van de drenten méér dan zat is. Zijn geduld met de drenten is op. Hij wil laten zien dat hij leenheer en meester is, en blijft in drente. En om zijn macht te tonen, wil hij met een groot leger en met de bloem van de utrechtse adel de drenten voorgoed en definitief verslaan.

Janke: Maar dat is schrikkelijk... dat is schrikkelijk!

Folker: (*verontrust*) Goeie genade, dat is wel een heel ander verhaal. Tot nog toe waren onze opstanden in het klein nog wel te hanteren. Wij wisten de weg over de drentse heide en die paar soldaten van de bisschop, die konden we gemakkelijk aan. Die waren echt niet in staat om ons onder de duim te houden. Maar zo'n machtig en sterk leger, nee daar kunnen we niet tegenop. Dan moge de goede god ons helpen! (*richt zich op, fier*) Maar we zullen vechten, we zullen ons verdedigen, desnoods... desnoods tot de laatste man!

Janke: (*klagerig*) Waar moet dat heen... waar moet dat heen. Met zulke hoge heren als de bisschop van Utrecht, is het kwaad kersen eten.

Geerte: (*legt hand op zijn arm, bezorgd*) Man, man, wees toch voorzichtig!

Folker: *(staart in de verte)* Hé, kijk daar eens, daar komt iemand aan op een paard.

Geerte: O kijk, hij stijgt af.

Folker: *(verrast)* Het is heer Rudolf van Koevorden met zijn schildknaap Zeger.

Rudolf: *(op, gevolgd door Zeger, beiden komen op vanuit het publiek, beiden zijn in eenvoudige middeleeuwse krijgskleding gehuld, Zeger loopt steeds eerbiedig één pas achter Rudolf, hij draagt de lans en het zwaard van de heer)* Goeiendag, goede mensen! De heer zij met jullie.

Allen: *(maken een onhandige buiging en groeten verlegen)* Heer Rudolf! *(hun houding is verder nogal verlegen en onderdanig)*

Rudolf: *(vriendelijk)* Komkom beste mensen, geen plichtplegingen alsjeblijft. We zijn vrije drenten onder elkaar, is niet zo?

Folker: Zeker heer Rudolf, daar strijden we tenslotte allemaal voor.

Rudolf: Zo is het precies, Folker. En jou moest ik net hebben. Je goede vrouw heeft je zeker al verteld welke dreiging ons boven het hoofd hangt?

Folker: Zeker heer Rudolf.

Rudolf: *(bezorgd)* Ik maak me daar grote zorgen over. Tot nu toe konden we vrij gemakkelijk onze gang gaan. Die paar soldaten die bisschop Otto van Lippe had gelegerd in dit grensgebied, tussen Drente en het Oversticht, die konden weinig uitrichten. Maar nu wordt de zaak anders. Er is een boer op de burcht van Hardenberg geweest en die heeft me alles verteld. De bisschop beschikt over honderden lansknachten en allen zijn zwaarbewapend. En hij heeft de beste legeraanvoerders onder zijn mensen, Bernhard van Horstmar is erbij. Hoewel hij mijn vijand is moet ik toegeven dat het een dappere kruisridder is. Mijn drentse boeren zijn dapper, maar of wij het kunnen opnemen tegen zo'n machtig leger als dat van bisschop Otto, dat is nog maar zeer de vraag. Jij bent mijn onderaanvoerder, Folker, geef jij eens goede raad.

Folker: *(fier)* We moeten pal staan heer Rudolf en niet versagen en... en we moeten vechten, desnoods... desnoods tot onze laatste druppel bloed!

Als u het hele stuk wilt lezen dan kunt u via www.toneeluitgeverijvink.nl de tekst bestellen en toevoegen aan uw zichtzending.

Voor advies of vragen helpen wij u graag.

 info@toneeluitgeverijvink.nl

 072 5112407

“Samenspelen” is ons motto